

Kotoutumista edistävien koulutuspalveluiden järjestäminen 2027 alkaen

1757/00.01.02.02/2026

Kaupunginhallituksen elinvoima- ja työllisyysjaosto 29.9.2026

Valmistelija: Työllisyysjohtaja Jari Lindström, puh. 040 565 7672, jari.lindstrom(at)kouvola.fi

Yhteenveto

Vuoden 2027 alusta voimaan tulevat kotoutumislain muutokset muuttavat merkittävästi työvoimaviranomaisen vastuuta kotoutumista edistävien koulutuspalveluiden järjestämisessä. Lakiin kotoutumisen edistämisestä (681/2023) tehdyt muutokset (706/2026) lisäävät työvoimaviranomaisen vastuuta kotoutumiskoulutuksen järjestämisessä ja tuovat uutena lakisääteisenä tehtävänä maahanmuuttajien lukutaitokoulutuksen järjestämisen työvoimaviranomaisen vastuulle. Samalla vapaan sivistystyön nykyinen kotoutumiskoulutus päättyy vuoden 2026 lopussa nykyisessä muodossaan.

Muutos kasvattaa työvoimaviranomaisen vastuulla olevaa koulutustarvetta merkittävästi. Koulolan näkökulmasta kyse on sekä lakisääteisten velvoitteiden toteuttamisesta että siitä, miten kasvava koulutustarve voidaan järjestää vaikuttavasti ja taloudellisesti kestäväällä tavalla.

Valmistelussa on arvioitu kotoutumista edistävien koulutuspalveluiden kokonaisuutta vuodesta 2027 alkaen sekä valmisteltu kaksivuotisen oman tuotannon kotoutumiskoulutuspilotin käynnistäminen yhteistyössä Koulolan kansalaisopiston kanssa. Samalla valmistellaan vuoden 2027 talousarvioon liittyviä määrärahasiirtoja.

Asian valmistelun tausta

Kotoutumislain muutokset 1.1.2027 alkaen

Lakiin kotoutumisen edistämisestä (681/2023) on tehty muutoksia (Laki kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta, 706/2026). Muutokset tulevat voimaan 1.1.2027. Lakimuutoksen tavoitteena on uudistaa kotoutumista ja kielitaitoa edistävien koulutusten kokonaisuutta, vahvistaa työelämälähtöistä kotoutumista, lisätä maahanmuuttajan omaa vastuuta kotoutumisestaan sekä selkeyttää koulutusten järjestämisvastuita. Työvoimaviranomaisen vastuulle säädetään kotoutumiskoulutuksen lisäksi maahanmuuttajien lukutaitokoulutuksen järjestäminen. Samalla kotoutumiskoulutuksen rahoitusta keskitetään kuntien vastuulle ja nykyisiä päällekkäisiä rahoituskanavia poistetaan.

Kotoutumisen edistämisestä annetun lain 27 §:n mukaan työvoimaviranomaisen tulee huolehtia siitä, että alueella on tarjolla palvelutarvetta vastaavasti kotoutumiskoulutusta ja lukutaitokoulutusta. Koulutus tulee järjestää siten, että asiakkaat voivat siirtyä koulutukseen mahdollisimman nopeasti kotoutumisen alkuvaiheessa. Käytännössä työvoimaviranomaisen tulee huolehtia siitä, että koulutuksen tarjonta vastaa alueen tarvetta eikä koulutukseen pääsy viivästy kohtuuttomasti.

Työvoimaviranomaisen käytössä on useita keinoja kotoutumisen tukemiseksi. Varsinaisen kotoutumiskoulutuksen lisäksi asiakkaan kotoutumissuunnitelmaan voidaan sisällyttää kotoutumista, kielitaidon kehittymistä ja työllistymistä tukevia muita opintoja. Tällaisia voivat olla esimerkiksi kielioopinnot tai muut omaehtoiset opinnot. Kaikki maahanmuuttajille tarjottavat koulutukset eivät siten ole varsinaista kotoutumiskoulutusta, vaikka ne tukevat samoja kotoutumisen ja työllistymisen tavoitteita.

Kotoutumista tukevien koulutusten nykytila

Kouvolassa nykyinen palvelukokonaisuus muodostuu kilpailutettuna hankittavasta kotoutumiskoulutuksesta sekä Kouvolan kansalaisopiston toteuttamasta Opin suomea! -koulutuksesta. Varsinainen kotoutumiskoulutus hankitaan tällä hetkellä Eezy Koulutuspalvelut Oy:ltä. Vuodelle 2026 Eezyn koulutuksiin on varattu talousarvioon 240 000 euroa (60 opiskelijaa). Opin suomea! -koulutus puolestaan on omaehtoiisiin opintoihin perustuva kielikoulutus, johon asiakkaita voidaan ohjata osana heidän kotoutumis- ja työllistymispolkuaan. Koulutukseen on varattu 2026 talousarviossa 100 000 euroa (32 opiskelijaa). Lisäksi osa asiakkaista on osallistunut vapaan sivistystyön kautta toteutettuun kotoutumiskoulutukseen. Vapaan sivistystyön koulutusten rahoitus ei tule Kouvolan kaupungilta.

Vuoden 2027 alussa vapaan sivistystyön nykyinen kotoutumiskoulutus päättyy osana koulutusjärjestelmän uudistusta. Kouvolan näkökulmasta tämä merkitsee arviolta noin sadan opiskelijan lisätarvetta nykyisen koulutusvolyymiin lisäksi. Pelkästään nykyisten hankintojen kasvattaminen ei näyttäydy pitkällä aikavälillä tarkoituksenmukaisena ratkaisuna, koska kasvava järjestämisvastuu ja käytettävissä oleva rahoitus eivät kasva samassa suhteessa.

Päätösvalan perusteet ja kuntastrategian mukainen peruste valmistelulle

Hallintosäännön 22 §:n mukaan elinvoima- ja työllisyysjaoston tehtävänä on vastata työllisyyden ja kotoutumisen edistämiseen liittyvistä kaupungin tehtävistä.

Kouvolan kaupunkistrategian tavoitteena on vahvistaa kaupungin elinvoimaa, kansainvälistymistä, osaavan työvoiman saatavuutta sekä työllisyyttä. Maahanmuuttajien kielitaidon, koulutuksen ja

työelämäyhteyksien vahvistaminen tukee keskeisesti näiden tavoitteiden saavuttamista.

Valmisteltu ratkaisuehdotus

Valmistelun lähtökohtana on säilyttää nykyiset toimivat koulutusmuodot ja täydentää niitä uudella pilotilla.

Vuonna 2027 kotoutumista edistävät koulutuspalvelut muodostuisivat kilpailutettuna hankittavasta kotoutumiskoulutuksesta, Kouvolan kansalaisopiston toteuttamasta Opin suomea! -koulutuksesta sekä kaupungin oman tuotannon kotoutumiskoulutuspilotista.

Pilotin tavoitteena ei ole korvata olemassa olevia palveluja, vaan vastata vapaan sivistystyön koulutuksen päättymisestä syntyvään lisätarpeeseen. Kilpailutetun kotoutumiskoulutuksen osalta jatkoratkaisut valmistellaan erikseen voimassa olevien sopimusten, mahdollisten optiokausien sekä tulevien hankintaratkaisujen perusteella. Pilotin tarkoituksena on tuottaa lisäkapasiteettia kasvavaan koulutustarpeeseen.

Oman tuotannon kotoutumiskoulutuksen pilotti 2027–2028

Pilotin tavoitteena on varmistaa riittävä koulutuskapasiteetti lakimuutoksen jälkeen sekä vahvistaa kotoutumiskoulutuksen yhteyttä työllistymiseen, työssäoppimiseen ja jatko-opintoihin. Samalla arvioidaan oman tuotannon kustannustehokkuutta, vaikuttavuutta ja mahdollista pysyvämpää roolia tulevaisuuden palvelurakenteessa.

Pilotin resurssiksi valmistellaan kaksi opetushenkilöstön tehtävää. Ensimmäisen toimintavuoden tavoitteena on noin 60–80 opiskelijan koulutusvolyymi. Toisena toimintavuonna tavoitteena on kasvattaa volyymia noin 100 opiskelijaan vuodessa.

Pilotin pedagogisena lähtökohtana on opiskelijan toimijuuden asteittainen vahvistaminen. Tavoitteena on rakentaa toimintamalli, jossa opiskelija siirtyy koulutuksen aikana vaihteittain kohti itseohjautuvampaa opiskelua, aktiivisempaa työelämäosallisuutta ja vahvempaa vastuuta omasta kotoutumisestaan. Kielen oppiminen, työelämätaidot, työnhaku, työssäoppiminen ja jatko-opintoihin siirtyminen muodostavat yhden yhtenäisen palvelupolun.

Yhteistyö Kouvolan kansalaisopiston kanssa

Pilotin toteutusta valmistellaan yhteistyössä Kouvolan kansalaisopiston kanssa.

Kouvolan kansalaisopistolla on kokemusta maahanmuuttajille suunnattujen kieliopintojen toteuttamisesta sekä valmiit oppilaitosprosessit opetuksen järjestämiseen. Lisäksi se toteuttaa jo nykyisin työllisyys- ja yrityspalveluiden rahoittamaa Opin suomea! -koulutusta. Tämä mahdollistaa uuden koulutusmallin rakentamisen olemassa olevien toimintojen yhteyteen.

Pilotissa on tarkoitus hyödyntää opetuksen toteuttamisessa Hovioikeudenkadulla sijaitsevia tiloja entisessä hovioikeuden talossa. Tilojen käyttö tukee koulutuksen kytkemistä työvoimaviranomaisen muihin palveluihin sekä maahanmuuttajien palvelupolkuun.

Valmistelun lähtökohtana on, että Kouvolan kansalaisopisto vastaa opetuksen käytännön toteutuksesta, henkilöstöstä ja pedagogisesta laadusta. Työllisyys- ja yrityspalvelut vastaa opiskelijoiden ohjauksesta, työnantajayhteistyöstä, työelämäverkostoista ja koulutuksen tavoitteiden toteutumisen seurannasta.

Talousvaikutukset

Pilotin ensimmäisen toimintavuoden kustannusarvio on 168 600 euroa. Kustannukset muodostuvat opetushenkilöstöstä, hallinnosta, tiloista, oppimateriaaleista sekä toiminnan käynnistämiseen liittyvistä laite- ja kalustohankinnoista.

- Opetushenkilöstö (2 htv): 85 100 €
- Hallinto (0,3 htv): 10 500 €
- Tilat: 40 000 €
- Oppimateriaalit: 3 000 €
- Laitehankinnat: 15 000 €
- Kalusteet ja muut hankinnat: 15 000 €

Yhteensä: 168 600 €

Tämän lisäksi Opin suomea! -koulutuksen toteutusta esitetään jatkettavaksi vuonna 2027 noin 100 000 euron tasolla. Koulutus on toteutettu vuodesta 2025 lähtien, ja sen nähdään jatkossakin täydentävän alueen kotoutumista edistävien koulutuspalveluiden kokonaisuutta.

Valmistelun lähtökohtana on, että vuoden 2027 talousarvion yhteydessä valmistellaan pilotin ja Opin suomea! -koulutuksen edellyttämät määrärahasiirrot Työllisyys- ja yrityspalveluista sivistyksen toimialalle Kouvolan kansalaisopiston käyttöön. Varsinaiset määrärahapäätökset tehdään talousarviokäsittelyn yhteydessä.

Lukutaitokoulutus

Kotoutumislain muutoksen myötä maahanmuuttajien lukutaitokoulutuksen järjestämisvastuu siirtyy työvoimaviranomaiselle vuoden 2027 alusta. Kyseessä on uusi lakisääteinen tehtävä, joka täydentää nykyistä kotoutumiskoulutuksen kokonaisuutta ja lisää työvoimaviranomaisen vastuuta kotoutumisen alkuvaiheen palveluissa.

Lukutaitokoulutus ei sisälly tähän valmisteluun. Kyseessä on oma palvelukokonaisuutensa, jonka kohderyhmä, opiskelijamäärät ja

pedagogiset tarpeet poikkeavat varsinaisesta kotoutumiskoulutuksesta.
Lukutaitokoulutuksen järjestämistapa valmistellaan erikseen.

Lisätietoja: Työllisyysjohtaja Jari Lindström, puh. 040 565 7672, ja-
ri.lindstrom(at)kouvola.fi

Apulaiskaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallituksen elinvoima- ja työllisyysjaosto päättää merkitä
asian tiedoksi.

Kaupunginhallituksen elinvoima- ja työllisyysjaoston päätös: